

Đừng nghĩ quá khứ, đừng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

Năm cũ trôi qua, năm mới bắt đầu... Đừng nên nghĩ như chuyện cũ, và đừng nên mơ tưởng suy tính chuyện

Năm cũ trôi qua, năm mới bắt đầu... Đầu xuân là dịp mà ông bà mình gọi là thời điểm cần đến "ôn cố tri tân" – nghĩa là ôn lại các chuyện cũ và tìm biết cái mới, hay nói bằng ngôn ngữ thời nay là, để rút kinh nghiệm năm cũ và vạch hướng đi cho năm mới.

Chuyện đời thì như thế, nhưng trong chuyện đời thì nghe âm vang nhiều người nói rằng đừng nên nghĩ như chuyện cũ, và đừng nên mơ tưởng suy tính chuyện tương lai, và rằng chúng ta nên sống với hiện tại thôi. Có thể rằng sống đời như thế là sống "mặt kiêu hiên sinh" như thế? Có thể rằng chúng ta nên phớt lờ những ngày hôm qua, và phớt lờ những hôm kia trong đời... mới gọi là tu? Có thể rằng chúng ta nên phớt lờ những suy tính về ngày mai, về tương sau, về năm sau... mới gọi là tu?

Ngay cả ta có thể đến ra bên Kinh Nhật Đệ Hiên Giới do Hòa thượng Thích Minh Châu dạy... và nói rằng thôi hãy bắt đầu chuyện của hôm qua và ngày mai đi, và chúng ta nên sống với hiện tại thôi.

Trong nhiều diễn đàn Phật Giáo và tu tập cũng nghe âm vang những lời khuyên tương tự. Cách viết tuy khác biệt chút ít, nhưng tất cả đều khuyên là như thế. Sau đây là cách diễn đạt của ba diễn đàn tu tập Phật Giáo:

- Đừng như chuyện quá khứ, đừng mơ chuyện tương lai, hãy sống với hiện tại.

- Đừng gặm nhấm quá khứ. Đừng vướng bận tương lai. Hãy sống thật với hiện tại.

- Đừng nuối tiếc quá khứ, đừng quá lo lắng cho tương lai, và hãy sống thật với hiện tại.

Đúng nghĩ quá khứ, đúng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

Có thể chúng Đức Phật đã dạy để gìn giữ như thế không? Chắc chắn là có những gì như mọi người ở đây.

Nếu không nghĩ như quá khứ, thì sao những người Đức Phật khuyến khích thiền thân của ngài và của những vị tăng ni?

Nếu không nghĩ như quá khứ, thì sao Đức Phật như tôi 5 người bạn đồng tu ở vùng núi Lạc Uyển, nên đã tìm ra để thuyết Tứ Diệu Đế và đưa 5 vị trở thành các đệ tử đầu tiên?

Nếu không nghĩ như quá khứ, vậy thì những gì thuộc về ký ức và trí nhớ để làm chi?

Nếu không nghĩ như chuyển quá khứ, thì sao cho vua A La Hán hơn hai ngàn năm trước đã mở ra một thế giới kinh điển, đã cùng với đồng trí nhớ để tiếp nối Đức Phật dạy trong quá khứ và bây giờ chúng ta còn có giáo pháp là như khả năng "nhớ chuyển quá khứ" thuyết với các vị Thánh Tăng thuở đó?

Một khác, nếu không bàn chuyển tương lai, thì sao Đức Phật tiên tri về Đức Di Lặc sẽ lên cõi trời Đâu Suất, tiên tri về các thế giới pháp tương lai, tiên tri về tuổi thọ chúng sanh đời về lại

Nếu không dạy dỗ chuyển tương lai, thì sao Đức Phật dạy trong Kinh Di Giáo: "Các thầy Tỷ kheo, sau khi Như Lai diệt độ phải ở trên trống tôn kính tôn giáo..." (bản dịch của Hòa thượng Trí Quang).

Có thể chúng Đức Phật dạy là chúng ta nên tập trung vào giây phút hiện tại hay không?

Câu trả lời nên là: Không đúng hoàn toàn như thế.

Đừng nghĩ quá khứ, đừng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

Đức Phật Trung Bộ Kinh, trong kinh thứ 131, đúng là Đức Phật có nói gần gần như thế. Bản dịch từ tiếng Pali sang Anh ngữ của thầy Thanissaro Bhikkhu dịch với nhan đề là "Bhaddekaratta Sutta: An Auspicious Day," và Hòa Thượng Thích Minh Châu dịch là "Kinh Nhứt Đe Hiền Sĩ."

Bản Anh ngữ của thầy Nananda dịch là "Bhaddekaratta Sutta: The Discourse on the Ideal Lover of Solitude." Còn hai đầu là một kinh thôi.

Đây là một kinh dạy pháp thiền quán tùy thời. Khi đức Phật, chúng ta sẽ thấy rằng Đức Phật nơi đây đã dạy pháp an tâm, trong đó tâm sẽ hoàn toàn không dính mắc, không trói vào bất kỳ pháp nào – cho dù là quá khứ, vị lai hay hiện tại.

Trong kinh, Đức Phật dạy, "Quý vị không nên theo đuổi quá khứ và mong tương lai."

Bản của thầy Thanissaro dịch là, "You shouldn't chase after the past or place expectations on the future."

Bản của thầy Nananda dịch là, "Let one not trace back the past or yearn for the future-yet-to-come."

Bản HT Minh Châu dịch là, "Quá khứ không truy tìm, tương lai không ước vọng."

Tất cả chỉ có một nghĩa: giữ tâm vô sự, đừng dính mắc tâm vào quá khứ hay tương lai.

Hoàn toàn không có nghĩa là đừng nghĩ tới quá khứ hay đừng nghĩ tới tương lai. Thực tế, ngay khi bạn suy nghĩ tới quá khứ thì lập tức hành động suy nghĩ là vì cái gì hiện tại; tương tự, ngay khi nghĩ chuyển tới tương lai, hành động nghĩ đó chính là cái hiện tại nên trở về một và trong thân mình.

Đừng nghĩ quá khứ, đừng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

Bản kinh này ghi rõ thêm lời Đức Phật rằng hễ nhân đừng nên để tâm nuôi dưỡng các niềm vui gì về sắc, về thọ, về tưởng, về hành, về thức của quá khứ.

Kể tiếp, kinh này ghi lời Đức Phật dạy rằng, hễ nhân đừng nên nuôi dưỡng các niềm vui gì về sắc, về thọ, về tưởng, về hành, về thức của tương lai.

Bản Kinh Nhứt Dạ Hiền Giả trong khi dạy pháp an tâm, sau khi phá bỏ các tưởng hễ nhân dính mắc tâm vào pháp quá khứ, và sau khi phá bỏ cách dính mắc pháp tưởng lại, liền tiếp theo là yêu cầu phá bỏ luôn các tâm dính mắc vào pháp hiện tại.

Đức biết, đây cũng là một pháp môn ngộ: có một tưởng hễ nhân tích tụ Pháp Cú, sau khi nghe Đức Phật nói là hãy buông "bỏ quá, hiện, và lại..." chàng điếu viên nghệ sĩ có tên là Uggasena còn đang lơ lửng đứng trên đầu cột hát xiếc giữa phố đã lập tức đức quỳ A La Hán và đức thọ nhận thông, khi chắp hai tay mà điếu viên xiếc. Không hề trải qua thời gian tu hễ nhân hay ngộ i thi nhân nào? Đúng vậy, theo kinh thì như thế. Có nghĩa rằng Đức Phật đã dạy pháp môn phá bỏ tâm quá khứ, phá bỏ tâm vị lai, phá bỏ tâm hiện tại. Hoàn toàn không có nghĩa gì như chúng ta tưởng tượng nghe là đừng nghĩ quá khứ, đừng nghĩ tương lai và hãy nghĩ hiện tại...

Như thế, Kinh này cũng gợi nhắc một công án về Thi nhân Sĩ Đắc Sơn (782-865) chuyên giảng Kinh Kim Cang, không tin chuyện các sự dạy pháp thi nhân đứng ngộ, nên đã về phương Nam để tìm tranh luận. Khi tới Lạc Châu, gặp một bà già bán bánh rán, mời mời mua cho đỡ đói. Thấy sự gánh bán Thanh Long Sơn Sao, bà già nói là sự hỏi một câu, nếu sự trả lời đức thì sự đức cúng bánh.

Sĩ Đắc Sơn đứng ý, bà liền hỏi: "Trong kinh Kim Cang có nói 'Tâm quá khứ bỏ đi, tâm vị lai bỏ đi, tâm hiện tại bỏ đi.' Vậy thầy muốn đi tìm tâm nào?"

Sĩ Đắc Sơn lặng thinh, không đáp đức. Bà già mời mời Sĩ Đắc Sơn tham vấn Thi nhân sự Long Đàm.

Câu chuyện về Sĩ Đắc Sơn cho thấy các thi nhân sự cột thời đã không để dính mắc một tâm nào hễ, dù là tâm hiện tại. Trong khi đa phần lời khuyên thời nay lại bảo là chớ nên nghĩ chuyện hiện tại; rõ ràng là ngược lại.

Như vậy, chúng ta sẽ trích dẫn Kinh Nhứt Dạ Hiền Sĩ do ngài Thích Minh Châu dịch, các đoạn văn Đức Phật dạy về ba tâm này:

"... Và này các Tỷ-kheo, thế nào là truy tìm quá khứ? Vị này nghĩ: "Như vậy là sự có của tôi trong quá khứ", và truy tìm sự hân hoan trong ý; "Như vậy là thế có của tôi trong quá khứ", và truy tìm sự hân hoan trong ý; "Như vậy là tương có của tôi trong quá khứ", và truy tìm sự hân hoan trong ý; "Như vậy là hành có của tôi trong quá khứ", và truy tìm sự hân hoan trong ý, "Như vậy, là thế có của tôi trong quá khứ", và truy tìm sự hân hoan trong ý. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là truy tìm quá khứ.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là không truy tìm quá khứ? Vị này nghĩ: "Như vậy là sự có của tôi trong quá khứ", và không truy tìm sự hân hoan trong ý; "Như vậy là thế có của tôi trong quá khứ", và không truy tìm sự hân hoan trong ý; "Như vậy là tương có của tôi... Như vậy là hành có của tôi... Như vậy là thế có của tôi trong quá khứ"; và không truy tìm sự hân hoan trong ý. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là không truy tìm quá khứ.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là có vọng tưởng tương lai? Vị này nghĩ: "Mong rằng như vậy sẽ là sự có của tôi trong tương lai", và truy tìm sự hân hoan trong ý; "Mong rằng như vậy sẽ là thế có của tôi trong tương lai", và truy tìm sự hân hoan trong ý; "Mong rằng như vậy là tương có của tôi... là hành có của tôi... Như vậy là thế có của tôi trong tương lai", và truy tìm sự hân hoan trong ý. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là có vọng tưởng tương lai.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là không có vọng tưởng tương lai? Vị này nghĩ: "Mong rằng như vậy sẽ là sự có của tôi trong tương lai", và không truy tìm hân hoan trong ý; "Mong rằng như vậy sẽ là thế có của tôi trong tương lai", và không truy tìm hân hoan trong ý; "Mong rằng như vậy sẽ là tương... sẽ là hành... sẽ là thế có của tôi trong tương lai, "và không truy tìm hân hoan trong ý. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là không có vọng tưởng tương lai.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là bỏ lời cầu nguyện trong các pháp hiện tại? Như vậy, này các Tỷ-kheo, có kẻ vô văn phạm phu không đi đến các bậc Thánh, không thọ nhận thế pháp các bậc Thánh, không tu tập pháp các bậc Thánh; không đi đến các bậc Chân nhân, không thọ nhận thế pháp các bậc Chân nhân, không tu tập pháp các bậc Chân nhân; quán sắc là vô ngã, hay quán vô ngã là có sắc, hay quán sắc là trong vô ngã, hay quán vô ngã là trong sắc, hay vị này quán thọ là vô ngã, hay quán thọ là có thọ; hay quán thọ là trong vô ngã, hay quán vô ngã là trong thọ,

Đừng nghĩ quá khứ, đừng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

hay vậy quán tưởng là trong tâm ngã, hay quán tâm ngã là có tâm ngã, hay vậy quán tưởng là tâm ngã, hay quán tâm ngã là có tâm ngã, hay vậy quán hành là tâm ngã, hay vậy quán tâm ngã là có hành, hay vậy quán hành là trong tâm ngã, hay vậy quán tâm ngã là trong hành; hay vậy quán thọ là tâm ngã, hay quán tâm ngã là có thọ, hay quán thọ là trong tâm ngã, hay quán tâm ngã là trong thọ. Như vậy, này các Tỳ-kheo, là bất lỗi cuốn trong các pháp hiện tại.

Và này các Tỳ-kheo, thọ nào là không bất lỗi cuốn trong các pháp hiện tại? Ở đây, này các Tỳ-kheo, có vậy Đa văn Thánh đi đến đến các bậc Thánh, thu nhận thọ pháp các bậc Thánh, tu tập pháp các bậc Thánh, đi đến các bậc Chân nhân, thu nhận thọ pháp các bậc Chân nhân, tu tập pháp các bậc Chân nhân. Vậy này không quán sắc là tâm ngã, không quán tâm ngã là có sắc, không quán sắc là trong tâm ngã, không quán tâm ngã trong sắc; không quán thọ... không quán tưởng... không quán hành... không quán thọ là tâm ngã, không quán tâm ngã là có thọ, không quán thọ trong tâm ngã, không quán tâm ngã trong thọ. Như vậy, này các Tỳ-kheo, là không bất lỗi cuốn trong các pháp hiện tại..."(hết trích).

Trong Kinh Pháp Cú, nơi kệ ngôn 348, Đức Phật cũng đã dạy cho chàng cư sĩ Uggasena tưởng tượng. Và ngay khi vậy nghe, trong còn lơ lửng trên đầu cật bị u diến xiếc, chàng Uggasena lập tức đắc quả A La Hán và đắc chứng thọ thông.

Bản dịch từ Tiếng Miến Điện bởi ngài Daw Mya Tin là: "Verse 348: Give up the past, give up the future, give up the present. Having reached the end of existences, with a mind freed from all (conditioned things), you will not again undergo birth and decay."

Có thể dịch là: "Bài kệ 348: Buông bỏ quá khứ, buông bỏ tương lai, buông bỏ hiện tại. Đạt tới bờ bên kia (Pali: bhavassa paragu: vượt qua bờ bên kia, kết thúc sanh hủ, tức A La Hán), với tâm giải thoát khỏi pháp dính mắc, con sẽ không còn sinh tử nữa."

Bài kệ này trong bản Hán văn của Pháp sư Thích Ngộ Bàn Đề là: "Xả niệm, xả hủ, xả gian-viết hủ. Nhứt-thiết tận xả, Bất sinh tử." (Nguồn: phapluan.com)

Trong cuốn Tích Truy tìm Pháp Cú Tập 3, xuất bản bởi Thích Viên Chiếu, câu chuyện "Chàng Trai Có Cô Vợ Diên Viên Nhào Lặn," đã kể về trình độ hập Đức Phật dạy pháp buông bỏ cho chàng trai Uggasena, trích:

"...Hôm nay, tôi sẽ đem đến cho Tôn quan sát thế gian và Uggasena xuất hiện trong tầm quán sát của Ngài. Tôn nghĩ: "Người thanh niên này sẽ ra sao?" Ngay sau đó, Ngài biết được: "Con trai quan Chàng không sợ động lòng trên đui sào kia để biết đến màn xiếc của chàng và đông đảo khán giả sẽ tập trung xem. Vào thời điểm này ta sẽ đến bài kệ bốn câu. Nghe xong tám vần bốn ngàn người sẽ đến Pháp nhãn thanh tịnh, còn Uggasena thì đến quạ A la hán."

Ngày hôm sau, Ngài đứng giữa thích hợp, đến cho Tôn cùng các Tỳ kheo lên đường vào thành Vương xá để thuyết pháp.

Trước khi Phóng chân vào thành, tôi chỉ biết đến, Uggasena đưa tay ra để chào đón và tay của khán giả. Và giữa thẳng bóng trên đui cật, chàng bay lên bảy vòng trong không, đặt chân trên đui cật và động giữa thẳng bóng để ý. Đúng lúc này, đến cho Tôn vào thành, và do sự xấp xỉ của Ngài, khán giả quay nhìn Ngài thay vì nhìn Uggasena biết đến. Thấy khán giả không còn quan tâm đến mình nữa, Uggasena vô cùng thất vọng. Chàng nghĩ: "Ta phải mất năm mươi lăm năm để đến màn biết đến này. Thế mà đến cho Tôn và đặt chân đến thành, khán giả đã bỏ ta quay lại chiêm ngưỡng Ngài. Bởi biết đến của ta thật là hoàn toàn thất bại. "Phóng đến để đến để đến của chàng liên tiếp bảy lần Trùng lặp lão Mục-kiền liên:

- Ông hãy đến bảy con viên Chàng không ta muốn xem chàng biết đến tài nghệ.

Tôn giữa đến bên cây cật nói với chàng đến viên:

Này, Uggasena. Đến viên xiếc tài ba! Hãy phô trương tài nghệ, Chàng hiện dân thành ta.

Uggasena nghe vậy vô cùng hoan hỷ: "Chẳng đến cho Tôn muốn xem tài năng của ta." Nghĩ vậy, chàng liền đáp, trong lúc vẫn động lòng trên đui cật:

Hãy xem tôi, Mục Kiền Liên Tôn giữa! Bằng đức trí, bằng đức thông! Tôi trình tài của chàng hiện
đám đông
cười reo thích
Và làm họ

Tên trên đui cật chàng tung mình lên không, quay lên mười bảy vòng rồi đặt chân trên đui, giữa thẳng bóng trên đui cật.

Đúng nghĩ quá khứ, đúng nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

Đức Thế Tôn bảo:

- Nay Uggasena, người trí phải biết cái bất bu c rằng cái thân ngũ uẩn trong quá khứ, hiện tại và vị lai. Như vậy, người ấy mới thoát được cái sanh, già, bệnh, chết.

Ngài nói tiếp:

(348) Bất quá, hiện tại, vị lai, Đức Thế Tôn kia cứu độ đời, Ý người thoát tất cả, Chỗ vắng lặng sanh già.

Phật nói xong, tám nghìn bốn ngàn người được pháp nhãn thanh tịnh, con trai quan Chưởng ngục khi được quỳ A la hán và được cõng thông ngay khi chàng còn đang nằm ngủ đầu óc.

Chàng tịnh xu ng, tiến tới trước Đức Thế Tôn, nắm vóc gieo xu ng đặt dưới chân Phật và xin được gia nhập Tăng đoàn. Phật đưa tay nói: "Hãy đi n, Thế kheo!" Chàng liền biến thành một vị Trưởng lão chừng sáu mươi tuổi, với đầy đủ tám vật dụng tùy thân. Các Thầy Thế kheo hỏi Trưởng lão:

- Nay huynh Uggasena, huynh leo lên cây cột ba chục thước xu ng mà không sợ sao?

Uggasena đáp:

- Chỗ huynh đứng, tôi chẳng sợ chút nào. Chúng Thế kheo bắt chước Phật:

- Bắt Thế Tôn, Uggasena nói "Tôi chẳng sợ chút nào" là nói đi u không thật. Ông ấy phạm vi c dối trá.

Phật bảo:

Điền nghĩ quá khứ, điền nghĩ tương lai?

Viết bởi Administrator

- Đây các Tỳ kheo, Tỳ kheo như Uggasena đã đi tỳ tham ái, không còn lo âu sợ hãi gì nữa."(Nguồn: thuvienhoasen.org).

Tôi đây, chúng ta có thể thức mồi, rồi vì sao trong các bồn kinh xưa, Đức Phật dạy xử lý tất cả các pháp dính mồi ba thời quá, hiện, và lại... mà bây giờ bỗng nhiên trở thành cách nói dạy hiện sinh kiểu như "điền nghĩ chuyện quá khứ, điền nghĩ chuyện tương lai, chỉ nên nghĩ tôi hiện tại tuy tôi vẫn..."

Ai đã biến hóa lời dạy của Đức Phật trở thành lời khuyên kiểu thế gian như thế? Ai đã xóa đi lời dạy của Đức Phật rồi nghĩ phôi qua bên kia, rồi nghĩ phôi xử lý buột rằng ngũ uẩn (trong quá, hiện, và lại), rồi nghĩ phôi thoát khỏi sanh già bệnh chết... để rồi dính mồi vào cái hồ lừa của tâm hiện tại?

Mọi biết, không dễ gặp như ông bà già bán bánh như thời Thiệu Trị Đức Sơn.

Cố sĩ **Nguyễn Giác** Nguồn: [Phật Quang](#)